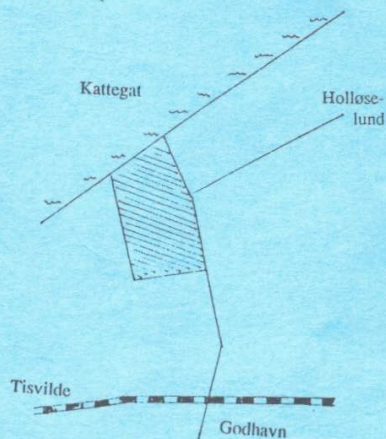

Udviklingen af

ØLLEKOLLEGÅRD-OMRÅDET

Udsendt af

**Øllekollegård Grundejerforening
ved Tisvilde Strand
1991**

Indledning

Nærværende hæfte udsendes af Øllekollegård Grundejerforening ved Tisvilde Strand i anledning af foreningens 40 års jubilæum den 12. april 1991.

Indholdet handler ikke specielt om foreningen, men søger at give et overblik over dette lille lokalområdes fortid, de ret primitive forhold de første år efter den store udstykning i 1947 og den senere udvikling til det, vi kender i dag.

En del oplysninger har kunnet hentes fra foreningens og andre papirer, men meget er baseret på, hvad beboere i området kan huske eller har hørt af andre.

Indholdet giver sig ikke ud for at være historisk videnskabeligt og i alle detaljer korrekt. Men vi mener, at det trods alt giver svar på en del af det, som gamle og nye beboere i Øllekollegård-området samt andre interesserede har lyst til at vide om områdets fortid.

Bestyrelsen
1991

Øllekollegård-området geografi og udstykning

Jf. kortet er området begrænset af Kattegat, af Godhavnsvej - Ndr. Strandvejs korte del, af Stokkevej og af Bakkefrydgård-området, hvor grundene ud mod N. P. Nielsensvej hører til dette.

Det omfatter ca. 100 grunde (en halv snes heraf helårsbeboet), næsten alle bebygget, som er udstykket fra Øllekollegård og derfor har matrikel nr. 11 plus et eller to bogstaver.

(Bakkefrydgård-områdets grunde har også 11-matrikelnumre, idet Bakkefrydgård i sin tid blev frastykket Øllekollegård).

I visse forbindelser regnes grundene Ndr. Strandvej 2- 10 med til området, selv om de er udstykket fra Tisvildegården.

Øllekollegårds bygninger lå omtrent, hvor Øllekollevej 2, 4, 6 og 8 støder sammen. Øllekolle Vandværk (omtales senere), hvis bygninger endnu eksisterer, lå på grunden Øllekollevej 7.

På kortet er angivet de nuværende vejnavne og grundenes numre på den pågældende vej.

Den eneste vej, der i årenes løb har fået ændret navn, er Rørkæret, som tidligere hed Mosevej.

Ved stedsbetegnelser er angivet disses nuværende vejnavne og numre.

Matrikelnumre ville måske have været det korrekte; men da ikke alle har matrikelnummeret opsat, er det praktiske valgt frem for det korrekte.

Udstykningen af området kan deles i 3 faser:

1. Den ældste lidt-efter-lidt-udstyknin ved Ndr. Strandvej.
2. Den store udstykning i 1947-1948 af omkring 75 grunde ved Toftevej, Gyvelvej, Godhavnsvej, Ellevej, Engvej, Rørkæret og Stokkevej.
3. Udstykning i 1975 af grundene ved Øllekollevej, samt salget af vandværksgrunden, efter at vandværket var nedlagt.

Når der i det følgende er en ret fyldig omtale af forholdene ved og lige efter den store udstykning, medens de to andre faser kun omtales kort, skyldes det dels, at det jo er det store flertal af os, der nu bor der, dels at disse forhold nok var ret karakteristiske for sommerhusudstyknininger lige efter krigen, dels at det var denne udstykning, som gav anledning til, at man startede grundejerforeningen.

1.

Grundene, Ndr. Strandvej 14 og 16, frastykkedes Øllekollegård i 1902, og huset på nr. 14 (der må være områdets ældste hus) byggedes hurtigt derefter. Grunden nr. 30 købtes ca 1915 af Kaj Hammerich, som snart efter byggede hus. Han erhvervede også nr. 28 og en svigerinde nr. 26. I løbet af 30-erne solgtes resten af strandgrundene og 1940 - 1943 nogle få grunde i 2. række.

2.

Øllekollegård med jordtilliggende købtes i 1947 af Gunnar Bengtson, Ammendrup, som lod det meste af jorden udstykke i grunde på 1200-1600 m². Landinspektør Percival Nielsen stod for opmålingen, der påbegyndtes i 1947 og var færdig i 1948. Omkring selve gårdens bygninger bibeholdtes dog arealet, som nu udgør grundene Øllekollevej 1-8.

Inden 1950 var der solgt ca. 25 af grundene. Derefter gik det lidt langsommere (man var begyndt at kunne rejse til udlandet - derfor mindre interesse for sommerhuse i Danmark), men hovedparten af dem blev dog solgt i løbet af 50-erne.

Prisen var fra starten 1 Kr./alen² = ca. 2,50 Kr./m², en pris som holdt sig helt op til slutningen af 50-erne. Hvis man købte en normal grund kunne man endda som tilgift erhverve en vandlidende nabogrund for 0,50 Kr./alen². Som et kuriosum kan nævnes, at en grund ved Toftevej kostede 1,15 Kr./alen², fordi den var tilplantet med grønkål - der var også sundhedsbevidste folk dengang.

Ved vurderingen af disse, selv det daværende prisniveau taget i betragtning, lave priser må det dog huskes, at grundejerne senere har måttet betale for veje, vand, kloak o.s. v.

Grundene på Øllekollegård-området havde i. f. skøderne strandret på matrikel 11 ds, dvs. stien mellem nr. 30 og 32 samt skrænt og strand neden for stien samt neden for nr. 32.

Gunnar Bengtson overdrog i 1959 ovennævnte (iøvrigt samtidig vejene) til grundejerforeningen.

3.

Efter at Øllekollegård i 1974 var brændt og bygningerne revet ned, udstykkedes arealet. Gårdens ejer, Hr. Jensen, byggede selv på nr. 5, de øvrige solgtes.

Nr. 7, hvor Øllekolle Vandværks boring og bygning lå, solgtes, efter at vandværket i 1986 var nedlagt, som fritidsgrund, og vandværksbygningen ligger der i øvrigt endnu.

Øllekollegård gennem et par århundreder

I de helt gamle dage lå gårdene de fleste steder i landet som bekendt samlet landsbyerne, således også i Tisvilde.

Udskiftningen her fandt sted allerede i efteråret 1786, medens den mange steder først skete langt senere. Under ledelse af en meget fin kommission med amtmanden i spidsen trak bønderne lod om de forskellige områder, gårdene skulle flyttes ud til, og Niels Olsen trak det areal, der fik navnet Øllekolle. Det bestod af flere agre, hvoraf en del havde heddet Øllekolle Agrene. En anden del havde heddet Rørkiern Stykkerne, hvor navnet altså er benyttet til en af vore veje.

Mange har spurgt om, hvad Øllekolle egentlig betyder.

Ølle findes i stednavne flere steder i Nordsjælland og tolkes af de kloge som ulv eller ulve, mens kolle mest sandsynligt betyder høj eller hoved, således at Øllekolle altså kan oversættes til Ulvehoved eller Ulvehøj. Andre mener dog, at Ølle betyder lykke e.l., og da Bakkefrydgård er udskilt fra Øllekollegård (herom senere), kunne slægtskabet mellem Lykkehøj og Bakkefryd jo godt tyde på, at man på det tidspunkt har regnet med, at sidstnævnte oversættelse var den rigtige. Der findes endnu flere bud på oversættelsen, så hvis der blandt læserne er folk med sprogforskningsmæssig interesse, er der noget at gøre.

En sikker liste over gårdens senere ejere findes ikke, men et skødekort angiver i 1814 Anders Nielsen som ejer, og en matrikel for Vejby og Tibirke sogne i 1847 Anders Nielsen med Hans Andersen tilføjet. Disse to er formentlig henholdsvis søn og sønnesøn af Niels Olsen.

I 1859 er der muligvis sket et familieskifte, idet ejeren nu bliver Niels Svendsen, hvis søn Svend Nielsen overtager den i 1866. Hvor længe S.N. har ejet gården, kan ikke konstateres, men i 1880 var Jens Torbensen ejer og i 1891 hans søn Knud Jensen.

Når det sidste vides med sikkerhed, skyldes det bl.a., at Øllekollegård en uvejrsnat i sensommeren 1891 brændte. Det meste af besætningen blev med naboers hjælp reddet. Hvor meget af bygningerne, der kunne genanvendes, vides ikke; men de bygninger, der eksisterede i vor tid, tydede ikke på, at det har været ret meget.

Knud Jensens børn Signe og Jens Jensen overtog senere Øllekollegård, medens en broder til dem i 1912 fik 16 tdr. land, som senere suppleredes med 8 tdr. land fra en anden gård, og byggede Bakkefrydgård. (Denne købtes i 1929 af den senere sognerådsformand N. P. Nielsen). Søskeneparret havde gården til 1947, hvor de solgte den til Gunnar Bengtson fra Ammendrup (kaldte sig handelsmand, handlede hovedsagelig med ejendomme), som 1947-1948 udstykkede den. Signe og Jens Jensen byggede sig på Skt. Helenevej et hus Øllebo.

I gårdens bygninger med et lille jordtilliggende (de grunde, der nu har numre på Øllekollevej) havde G.B. forskellige boende, indtil den i midten af 50'erne solgtes til berider Larsen, der indrettede rideskole og byggede ridehus ud mod Gyvelvej. Senere ejedes den i kortere tid af en frk. Christensen og erhvervedes derefter af familien Jensen (ikke i familie med forannævnte søskenepar), hvis datter og svigersøn Majken og Michael Schwartz drev rideskolen.

Desværre nedbrændte den i sommeren 1974, og et par føl indebrændte. Årsagen var, at en dreng havde ledt efter kattekillinger ved at stryge tændstikker. Da det ikke kunne betale sig at genopføre gården, blev den nedrevet og jorden udstykket til grunde.

Fru Jensen bor stadig på Øllekollevej nr. 5.

Gården/rideskolen kunne måske være en lidt besværlig nabo for de nærmest boende; men området blev nu en lille smule kedeligere, da den forsvandt.

Forholdene på den store udstykning omkring 1950

Udstykningen af de ca. 75 grunde startede som nævnt i efteråret 1947. Da kun de færreste af områdets nuværende beboere af selvsyn kender de daværende forhold, søges der i dette afsnit givet et indtryk af, hvordan de var. (De tidligere ved Ndr. Strandvej etablerede delte vel til en vis grad vilkår med nybyggerne, men havde dog visse faciliteter, som nybyggerne manglede).

Området var ved udstykningen bar mark med græs og/eller tidsler (sine steder mandshøje) og andet ukrudt. Læ var der ikke - når det blæste, var der virkelig "sus i sejlene" og når solen brændte, var man omtrent så ubeskyttet som i den arabiske ørken. Om foråret kunne de lavtliggende grunde være helt eller delvist oversvømmet, og flere steder var der (nu opfyldte) permanente vandhuller, som gav gode livsbetingelser for myg. Vejene var hjulspor, evt. med nogle sten, hældt i de værste huller.

Adgangen til området var fra Godhavnsvej ad Gyvelvej eller Toftevej, d.v.s. de, der skulle ned på Rørkæret eller Stokkevej, måtte enten foretage en større omgående bevægelse eller skrå hen over andres grunde, hvilket man så gjorde, vel ikke altid til udtalt tilfredshed for dem, der fik trådt deres nyplantede grantræer ned.

De enkelte grunde var blot afmærket med en landmålerpæl i hvert hjørne, og da sådanne er lette at flytte, stod man sig absolut ved at måle efter, om man fik det antal alen², man betalte for.

Der var i begyndelsen hverken vand-, kloak- eller elledninger, selvfølgelig heller ikke mulighed for at få telefon, så i tilfælde af ildebrand eller ulykke måtte der løbes eller cykles langt for at finde en telefon, hvorfra der kunne rekvireres assistance.

Da de første tog deres grunde i besiddelse, var det kun tilladt at bygge et hus på max. 10 m² (grænsen sattes dog ret hurtigt op) og det skulle bygges af brugte materialer. Endnu i slutningen af 50'erne eksisterede nogle ret mærkværdige bygninger, f.eks. Blæsenborg på hjørnet af Toftevej og Engvej. Nogle må åbentbart have startet med at opstille det absolut nødvendige lille hus, for området fik i hvert fald påhæftet det lidet flatterende navn Lokumsmarken.

Vand var også nødvendigt. Enkelte fik gravet deres egen brønd, og enkelte andre, der ikke boede for langt fra en ledning, som fra Tisvildegårdens private vandværk var ført ned langs Ndr. Strandvej, fik en stikledning derfra. Men de fleste nøjedes med at hente vand - når der ellers var noget - fra en fællesbrønd med håndpumpe, som lå ved Toftevej ud for nr. 14.

Vand derfra har næppe været særligt rent; men enten har folk dengang haft galvaniserede maver, eller også har de lidt i stilhed, for man hørte sjældent om sygdomstilfælde, der kunne være foranlediget af drikkevandet.

Renovation var der ikke (kom i slutningen af 50'erne), så det mindre affald gravede man ned, og det større prøvede man for gode ord plus en beskeden betaling at få med de vognmænd, der kom for at aflevere byggematerialer.

Der var elledning langs Ndr. Strandvej allerede før krigen. Det er uklart om enkelte ved Godhavnsvej eller østlige ende af Toftevej har haft el i 1950; men i 1951 førtes ledning ned langs Toftevej og derefter lidt-efter-lidt langs de øvrige veje, så alle i området omkring 1960 havde mulighed for at få el-installation.

Betalingsmåden var lidt mærkelig. Hvis der f.eks. på en vej var et par grundejere, der ønskede at blive tilsluttet elnettet, måtte de betale de nødvendige master og ledninger fra det eksisterende net.

Andre grundejere langs dette nye stykke kunne på et senere tidspunkt blive tilsluttet, blot ved at betale indføringen på deres egen grund. Det gjaldt altså om at være tålmodig (eller fræk) og vente, til nogle lidt længere henne ad vejen havde fået el. At et sådant system ikke altid var fremmede for det gode naboskab, siger sig selv.

Også andet kunne forstyrre den gode stemning i nybyggerfamfundet.

Nogle startede straks med at kultivere grunden og anlægge pæn have, andre lod den - af overbevisning eller dovenskab - henligge som naturgrund, og da man jo på grund af de manglende hække m.v. i højere grad end nu direkte kunne sammenligne grundene, kunne det godt medføre lidt surhed naboer imellem.

Men bortset fra sådanne små kontroverser, som jo ikke alle fandt sted samtidig, var man i det store og hele gode venner. Man kendte hinanden bedre, end vi gør i dag. Gennemsnitsalderen var betydeligt lavere, og der blev f.eks. nogle gange holdt fælles fester med sang og musik m.v. Det skal en af gangene være gået så livligt til, at der kom politi; men der var vistnok ingen, der blev "taget med".

De fleste havde jo deres helårsbolig og arbejdede i København, og ferier og weekender var kortere end nu. Til gengæld var mødrene i familier med børn som oftest hjemmegående, så de og børnene f.eks. kunne bo i Tisvilde hele skoleferien og faderen så blot kom derop på weekendbesøg og i sin kortere ferie.

Enkelte kunne klare turen København-Tisvilde lørdag eftermiddag og tilbage søndag aften pr. cykel, eller på knallert, da de begyndte at dukke op.

Ikke ret mange havde mulighed for at gøre turen i egen bil. I 1950 var der i Danmark en personbil pr. ca. 24 indbyggere. (I 1989 en personbil pr. ca. 2,7 indbyggere). Der krævedes speciel tilladelse for at kunne købe en bil. I 1950 var der på landsbasis ca. 40.000, der søgte og ca. 4.000, der fik tilladelsen - så kan man selv regne ud, hvor mange fra Øllekollegård-området, der statistisk har fået indkøbstilladelse.

Benzinrationeringen lempedes i slutningen af 40'erne og blev, så vidt det har kunnet opklares, helt ophævet i 1950. Men benzinen kostede 75 øre literen, hvilket skal sammenlignes med, at nok ret få familier havde en årsindtægt på væsentligt over 10.000 kr. Del var derfor ikke mærkeligt, at bilkørslen til/fra området ikke var så dominerende.

En stor del af dem, der skulle til/fra sommerhusene benyttede Gribskovbanen, hvor der kørte færre tog end i dag, og hvor forholdene gennemgående var ret primitive. Skinnerne var ikke som nu sammensvejste, og det meste af trafikken bestredes dels af de i 1947 anskaffede små røde skinnebusser, som havde snævre pladsforhold, men i øvrigt var rimeligt behagelige at køre med, dels af ældre stive motorvogne, hvor man godt kunne få rystet nyrerne.

Lørdag eftermiddag og søndag aften om sommeren, hvor banen havde sin store trafik, blev nogle af togene trukket af et damplokomotiv fra omkring århundredskiftet og bestod iøvrigt af 2-akslede vogne med åbne endeperroner. Disse tog kørte ikke hurtigere end at en veltrænet cyklist med rygvind kunne vinke farvel til det ved Godhavn og holde på perronen i Hillerød, når toget ankom der.

Men servicen kunne man ikke klage over. Hvis nogen skulle have afkapslet en flaske, hentede togbetjenten et af slutsignalerne, der var udformet til formålet, og da toget engang bestod af et par gennemgående DSB-vogne, hvor sidedørene ikke var brede nok til en barnevogn, som skulle med, åbnede man resolut den bageste dør, og et par stærke mænd løftede den de næsten 1,5 meter nede fra ballasten og op i vognen.

På Godhavn trinbrædt var der om sommeren til og med 1952 billetsalg. Dette blev passet af en stedlig skomager, som holdt meget af at agere "stationsforstander" over for publikum.

Nogle af pionererne

Det har ikke været muligt at opstille en fuldstændig liste over alle, der etablerede sig ved Ndr. Strandvej før krigen og på den store udstykning umiddelbart efter, at udstykningen havde fundet sted; men følgende skulle være nogenlunde sikre:

Ved Ndr. Strandvej før krigen

Ingeniør Andresen
Læge Bardram
Lektor Laura Bentsen
Flere afdelinger af familien Hammerich Familien Viberg
Familien Vinding
Provisor With

På den store udstykning ca. 1947-1950

Rich. Andersen - Toftevej
Otto Bengtson - Engvej
Frk Olga Christensen - Engvej
Preben Døssing - Ellevej
Elisabeth von Essen - Engvej
Eigil Hanberg - Toftevej
Søstrene Huus - Rørkæret
Jørgen Jensen - Stokkevej
Marius Jeppesen - Engvej
Søstrene Jørgensen - Toftevej
Knud Mertz - Rørkæret
Hakon Nalbaldian - Toftevej
Johs. Okkels - Engvej
Sv. Å. Steckhahn - Ndr. Strandvej
Ingemann Sørensen - Stokkevej

Nogle af de nævnte er "still going strong" i området, og i en del tilfælde er det børn eller andre efterkommere, der har grunden nu.

Øgenavne i området

Det var før i tiden mere almindeligt end nu at finde på øgenavne til folk, som ofte var mere kendt under disse navne end under de officielle. Navnene kunne være direkte ondsksfulde; men de i det følgende fra Øllekølleghård-området nævnte var det egentligt ikke, og indehaverne betragtede dem vist nærmest som et tegn på popularitet.

Amerikaneren var dansker af fødsel, men havde opholdt sig i Amerika. Da andre svedte med at flikke deres små huse sammen, fik han sit leveret på en lastbil, og det syntes man dengang var meget "amerikansk".

Skrædderen, som døde for få år siden, arbejdede til sin pensionering på Stålværket, men havde i sin ungdom lært skrædderfaget, og hans lille størrelse og måde at være på, henledte også mere tanken på en skrædder end på en stålværksarbejder. Han havde en masse katte og

hunde, som der af og til klagedes over. Men ellers var han vellidt, og på hans fødselsdag om sommeren samlede han mange af de omkringboende til sammenkomst i sin have.

Snakke-Frederik hed ikke Frederik. Han talte meget og gerne om alt det, han havde udrettet. Men det var vistnok hans stræbsomme kone, der økonomisk og på anden måde holdt dem oven vande.

Spanien-Nielsen var dansker, men havde haft en restaurant i Spanien.

Spækhøkeren var ikke spækhøker, men lagerforvalter; men gik meget ofte i hvid kittel, selv når han murede garage eller lavede havearbejde.

Svenskeren var svensker af fødsel og talte et for mange ret uforståeligt svensk. Han var skotøjshandler, og hvordan han egentligt bar sig af med at kommunikere med sine kunder, var lidt af en gåde for folk i området.

Tante Nalle hed Nalbandian til efternavn. Navnet stammede vistnok fra hendes tidligere virke som ulveungeleder, og hun præsenterede sig selv med det.

Topsejlet var en nydelig ældre dame, der i sin ungdom havde været danserinde. Navnet stammede fra hendes store og farvestrålende sommerhatte.

Udviklingen på forskellige tekniske og andre felter

Der er valgt at tage hvert emne for sig, da det giver bedre overblik, end hvis det hele blev taget i kronologisk orden.

Vareforsyning.

I de første år var man mere afhængig end nu af at kunne købe de daglige fornødenheder lokalt. De færreste havde bil, og det var noget besværligere at smutte til Helsingø.

Købmandsforretningen i Holløselund eksisterede allerede i tyverne. Den blev drevet af en stor familie, og man kunne hjemmefra pr. telefon bestille varer, som en af sønnerne så kom med lige før weekenden. I Tisvildeleje var der flere forretninger end nu - der var sågar en boghandler - og hvis man manglede en eller anden dims kunne man næsten altid finde noget brugbart i Landorfs yderst blandede forretning. Der kom også omkringkørende handlende i området på hverdage, så alt i alt var forsyningsforholdene ikke så dårlige.

I 1957 etablerede købmand Regner Petersen, Holløse, en filial i en lille kioskbygning på hjørnet af Godhavnsvej og Toftevej, og i 1960 fik han bygget ejendom med forretning og bolig. Det var jo komfortabelt, at man næsten uden at gnide søvnen af øjnene kunne hente morgenbrød og morgenavis lige i nærheden, og i og uden for butikken havde man ofte lejlighed til at få en snak med de andre fra området.

Forretningen ophørte i 1978, og VVS-installatør Niels Jensen har nu bolig og værksted i bygningerne.

Nabo-udstyknings.

Bakkefrydgård, som ejedes af sognerådsformand N. P. Nielsen, udstykkedes i 1960 og blev - nok bl.a. på grund af alt det vrøvl, der havde været med Øllekollegård-området - sat bedre i system fra starten.

N. P. Niensensvej, Kløvervej og Bakkefrydvej blev anlagt med stor bredde mellem skellene for at sikre en god udsigt ned mod vandet. Men man forsømte desværre at lægge klausuler m.h.t. høje træer på de grunde, der senere udstykkedes vest for, så de gode intentioner vedr. udsigten er til en vis grad blevet ødelagt.

Bl.a. på grund af det fælles vandværk og det, at vi af og til skyder genvej ind over hinandens områder, kender vi Bakkefrydgård-området bedre end naboområderne til de andre sider og har altid haft et godt forhold til og af og til samarbejde med beboere og grundejerforening der.

Sidstnævnte har været interesseret i en regulær sammenslutning af grundejerforeningerne, subsidiært at få/købe andel i vor strandtrappe; men hvor fristende det end har været at kunne dele de store udgifter til trappen med andre, har vor generalforsamlinger, når det har været på tale, med overvældende majoritet sagt nej tak - der har vi altså sat grænsen for vort gode naboskab.

En del af Vieholmgårds jorder blev i 1967 købt og udstykket af et firma, der hed Danagrund. Man var fra dettes side stærkt interesseret i en tilladelse fra Øllekollegårdgrundejerne til at bruge bl.a. Toftevej som tilkørselsvej, da man derved kunne spare en del udgifter til egne vejanlæg. Da vi ikke var interesseret i en stærkt forøget trafik på vejene eller i det hele taget i at have med firmaet at gøre, afslog vi.

Frederiksborg Amts Avis, hvor Danagrund var stor-annoncør, bragte derefter en artikel, hvor Danagrund nærmest blev omtalt som idealister, og som ikke var videre venlig over for os, og et indlæg fra os blev nægtet optagelse. Da Danagrund's to indehavere så senere viste sig at være skyldige i nogle mindre heldige transaktioner, der omtaltes i andre aviser, glemte F.A.A. helt venskabet med firmaet.

Et lille lærerigt stykke pressehistorie.

Det har måske undret nogen, at de grunde på Vieholmgård-området, der ligger langs Stokkevej, ikke har udkørsel til denne; men det har altså sin årsag i det ovennævnte.

Veje

I de første år nøjedes man med de mest nødtørftige reparationer af hjulsporene, og da der efterhånden kom biler, hændte det, at en af dem kørte fast; men heldigvis var der jo ofte en selvbygger i nærheden, som havde en passende planke, så man ved fælles hjælp kunne få bilen op på fast grund uden at behøve at sende bud efter Falck.

Det er vore egne veje. Men da kommunen er tilsynsførende, som kan give pålæg og lade forbedringer udføre på vor regning, var der en del henvendelser til og fra kommunen.

Den første nogenlunde ordentlige istandsættelse kom i 1960, efter at vandledningerne var lagt. Det var grusveje, de fleste steder med en kørebanebredde på 2,5 m. Der var dog stadig diskussion om vejene, og på et møde med kommunens tekniske udvalg i efteråret 1966, hvor der var et ret stort fremmøde af grundejere, spændte synspunkterne lige fra, at de smalle

grusveje var gode nok, til ønsker om asfalterede veje i stor bredde med kantsten og vejbelysning.

Det endte med, at vejene efter kloakeringen fik den udførelse, vi kender i dag, d. v .s. asfalteret vejbane, som de fleste steder er 4 m bred, men uden de øvrige bymæssige indretninger.

Der har i tidens løb været talrige ønsker/diskussioner om fartbegrænsningstavler, bomme (man vil jo helst have trafikken ledt hen forbi "de andre") og andre foranstaltninger. Det meste er ikke blevet til noget; men der er dog et par steder ved Toftevej etableret bump.

Parkering på vejene har ligeledes givet anledning til diskussion. Især kunne det på sommerdage være slemt på Ndr. Strandvej, da fremmede havde mulighed for at benytte strandtrappen ved nr. 12, og der har været (ikke gennemførte) forslag om, at der på alle grunde skulle være parkeringsplads til det normale antal biler, så der kun i ekstraordinære tilfælde holdt privatbiler på vejene. Morsomt nok blev dette i og for sig fornuftige forslag fremsat af en salgschef i et autofirma.

Dræning

Da jorden i området er kraftig lerjord, kunne nogle af grundene i regnvejsperioder være meget fugtige, hvorfor man nogle steder forsøgte sig med reparation af eksisterende ældre drænledninger, uden at dette havde synderlig effekt.

Det endte med, at en landvæsenskommision besluttede, at der i størstedelen af området mellem banen og kysten og mellem det gamle Tisvildeleje og Godhavnsvej skulle lægges et system af drænledninger langs vejene med udløb nede ved Helenekilde.

Fra den enkelte grund kunne der så om ønskedes føres en drænledning ud til ledningen langs vejen. Projektet gennemførtes i 1962. Mange ved slet ikke, at dræningssystemet er der; men det ser faktisk ud til stadigvæk af fungere, hvilket kan konstateres ved de med betondæksel forsynede gennemløbsbrønde.

Kloakering

Da det inden for en vis afstand fra en drikkevandsbrønd eller vandboring ikke var tilladt at have wc med septiktank med udløb i jorden - ikke så få havde det nu alligevel - var der stor interesse for at få kloakeret.

Daværende Vejby-Tibirke kommune anslog, at udgiften ville blive omkring 3.000 kr. pr. grund - om det nu var for at få folk med på ideen eller simpelt hen på grund af dårlig rådgivning. Man kunne over 3-4 år købe kloakobligationer for cirka dette beløb, hvilket mange af grundejerne gjorde.

Det viste sig, at slutresultatet blev omkring 6.000 kr. (svarer til omkring 40.000 kr. i dag) pr. grund, og restbeløbet blev så afdraget over en længere årrække.

Men inflationen gjorde det jo i realiteten lidt billigere.

I størstedelen af Øllekøllegård-området blev hoved-kloakledningerne lagt i vinteren 1967-1968, enkelte stedet dog indtil et par år senere.

Vandværk

Adgang til rent drikkevand er en af de vigtigste betingelser for at kunne bo i et område. Beboerne ved Ndr. Strandvej fik på et tidligt tidspunkt en ledning lagt fra *Melby's private Vandværk* på Tisvildegården og havde i øvrigt vandet til en yderst rimelig pris. Enkelte på den store udstykning, som boede i nærheden af denne ledning, fik stikledning derfra, og andre ofrede temmelig meget på at få gravet privat brønd.

Først da området i slutningen af 50'erne var ved at være udbygget, var der derfor interesserede nok til, at der var basis for etableringen af en fælles vandforsyning. Der var forhandlinger med Tisvilde Vandværk om at få vandet derfra og om at købe Melby's private Vandværk; men da Bakkefrydgård-området skulle udstykkes og også have vand, endte det med, at den mest hensigtsmæssige løsning blev at bygge et nyt vandværk, *Øllekolle Vandværk*.

Øllekollegård havde lige fået lavet en boring, denne overtages, bygning med pumper, hydrofor mm. byggedes, og hovedledningerne langs vejene nedlagdes i 1960. Vandværket, der efterhånden kom op på at levere vand til 140 andelshavere, var organisationsmæssigt uafhængigt af de to grundejerforeninger, men havde et godt samarbejde med dem. Det var så heldigt, at en helårsbeboer, entreprenør Børge Jensen, som boede nær vandværket, kunne påtage sig tilsynet med det.

Prisen for vandet var de første år alt inkl. 50 kr. pr. år, hvilket var billigt for et nyt vandværk, men man havde rigtignok heller ikke taget højde for udgifter til vedligeholdelse og reparationer, så da der efter nogle års forløb kom en ny bestyrelse, måtte den starte med noget så upopulært som en fordobling af prisen.

Bortset fra, at en fremmed entreprenør en sommereftermiddag lige før madlavningstid ved en fejltagelse knækkede hovedledningen ud fra værket, var vi egentlig heldige aldrig at have større afbrydelser af vandforsyningen; men da der kun var en boring og vi ikke kunne få tilladelse til én yderligere, blev der af forsyningssikkerhedsmæssige grunde ca 1975 etableret en forbindelse til det større vandværk *Vænget* via de kommunale ledninger på Tisvildegård-området, så man i nødsfald kunne få vand derfra.

Med en enkelt undtagelse (en fejl, der hurtigt blev rådet bod på) var vandet fra Øllekolle Vandværk altid sundhedsmæssigt forsvarligt; men da indholdet af jern og mangan var rigeligt stort, kunne vandet, når det efter nogen tids stilstand i ledningerne blev tappet, være brunt som kaffe, hvilket meget forståeligt forkrækkede mange.

Da de filtre m.m., som var nødvendige for at løse problemet, ville være dyre for så lille et vandværk, enedes man efter forhandlinger med Vænget's bestyrelse om, at Øllekolle's andelshavere på forholdsvis lempelige vilkår kunne blive andelshavere hos Vænget, som så i 1986 overtog ledningsnettet, hvorefter grund og vandværksbygning blev solgt til private.

Strand og strandtrappe

Den væsentligste årsag til, at man køber grund i Øllekollegård-området, er naturligvis stranden tæt ved.

Før kystsikringen kom, var den temmelig stenet og ikke den ideelle badestrand. Da skrænten ikke var beskyttet mod havet, kunne man forudse, at dette ville æde sig længere og længere ind, og i henhold til en lov om kystsikringsanlæg fra 1922 afsagdes derfor i 1954 en kendelse om bygning af hofder m.v., et anlæg, der gennemførtes i 1957-1958. Der var naturligvis store

offentlige tilskud; men grundejerne i 1. række pålagdes også ret store bidrag og dem i 2. og 3. række noget mindre bidrag.

Dette har i årenes løb bevirket nogle diskussioner, for selv om sikringen af grundene selvfølgelig først og fremmest kom de yderst boende til gode, kom den forbedring af stranden, som var et biprodukt af kystsikringen, jo alle området's beboere til gode.

Men forudsætningen for, at man kunne gå på stranden og bade, var jo, at man uden for stort besvær kunne komme derned. Det har derfor været en af grundejerforeningens vigtigste opgaver - og vel nok den mest tidskrævende og kostbare - at skabe og vedligeholde en nedgang, som man kunne bruge uden at være artist.

Da stranden på det sted, grundejerforeningen ejer, trods kystsikringen ikke er faldet til ro, men med mellemrum skrider på grund af vand indefra, har der i årenes løb været mange udgaver af trapper (samt ikke gennemførte projekter) og et utal af reparationer.

Folk, der har været i området i alle årene, kan huske de fleste af trapperne; men selv om de er omtalt i næsten alle generalforsamlingsreferaterne, har det været umuligt for de enkelte udgaver at finde præcise tidsangivelser, og i det følgende er disse derfor kun cirka.

Omkring 1950 har der været en trætrappe, der i følge vidneudsagn lå mellem Ndr. Strandvej 26 og 28, samt en sti hen mellem disse grunde. Efter et referat fra 1952 var trappen "sat i stand, men næppe holdbar". Denne vurdering har åbentbart været rigtig, for i 1956 var der på det nuværende sted trin udgravet i skrænten i zig-zag, for at det ikke skulle være for stejlt.

Siden da har nedgangen været her og er blot flyttet nogle meter til den ene eller anden side. Omkring 1960 fik man trætrappe nr. 2, smal og så vidt erindres uden gelænder - men man var jo også ung og adræt den gang.

Et par år senere fik vi på de nederste ca. 2/3 af skrænten en trappe af galvaniseret jernprofiler. Der var skiftevis et vandret stykke og et stykke stejl trappe, hvilket skulle gøre den så elastisk, at den kunne blive stående, når skrænten bevægede sig. Den havde gelænder af galvaniserede rør. Øverste del var stadig den gamle trætrappe, og som overgang mellem de to dele fik vi den første repos. Det var en god trappe, hvis den altså blot kunne være blevet stående; men efter en våd vinter krøllede metaltrappen sammen, og trætrappe og repos tog den store rutchetur ned ad skrænten.

I foråret 1966 foretog nogle få frivillige fra grundejerforeningen selv påpladshejsning og reparation af trætrappe og repos. Der var udsendt opfordring til alle mobile medlemmer af foreningen til at være med, og man konstaterede danmarksrekord i det procentvise antal "dårlige rygge" som undskyldning.

Metaltrappens profiler blev af Godhavns smedeværksted rettet og trappen lagt ud igen i et langt stykke. Nogen tak fik "de frivillige" vist egentlig aldrig - og de måtte selv betale øllet - men man morede sig ganske godt og lærte vel ind imellem et par nye bandeord af hinanden.

Da den renoverede trappe heller ikke blev ved at holde, fik vi omkring 1970 trætrappe (bredere end de tidligere og med gelænder) og repos fastholdt af wirer fra betonklodser inde i skrænten. Det er den mest holdbare type trappe, vi har haft; men en del reparationer har dog været nødvendige, og for ca. 5 år siden blev stykket fra repos'en og ned nybygget med en lidt vestligere placering end tidligere.

På det aller nederste stykke ud over de faststøbte sten havde man i begyndelsen af 70'erne forsøgt sig med en løs trætrappe, som (selvfølgelig) drev til havs, når det stormede. Siden 1975 har man haft støbte trin, som har kunnet klare både storm og isskruninger.

Stien hen til trappen, hegnet til naboerne samt låge og lås er naturligvis også repareret og forbedret adskillige gange. Mange betragter det måske som en selvfølge, at man uden for stort besvær kan gå ned på en god - og ikke overfyldt - strand og bliver irriterede, hvis et eller andet ikke er helt i orden. Men det har faktisk i årene løb kostet om ikke "blod, sved og tårer", så dog "arbejde, diskussioner og omkostninger" at opretholde denne relativt gode og nemme strandadgang.

Det skal nævnes, at grunden Ndr. Strandvej 12 i mange år ejedes af Godhavn Drengeskole (nu erhvervsskole), som havde en ret god trappe ned til stranden. Den blev i praksis betragtet som offentlig, og for nogle af Øllekollegård-områdets beboere var den bekvemmere at bruge end grundejerforeningens. Men i sommer-weekender blev den også brugt meget af folk længere borte fra, og de mange biler, der blev parkeret på Ndr. Strandvej, kunne godt være ret generende for de nærmest boende.

Vi har heldigvis været forskånet for drukneulykker ved stranden neden for området; men der har været tilfælde, hvor der af beboerne har måttet rekvireres Falck- og helikopterassistance til nødstedte sejlere.

Øllekollegård Grundejerforening

I begyndelsen af april 1951 inviterede Charles Johansen, Johs. Okkels, Sv. Å. Steckhahn og Preben Døssing til en stiftende generalforsamling med henblik på etablering af en grundejerforening for ejere af grunde udstykket fra Øllekollegård.

Den afholdtes den 12. april 1951 på Ny Ravnsborg på Vesterfælledvej i København, hvor det vedtoges at starte foreningen.

Foreningens første ledelse kom til at bestå af:

Charles Johansen, formand

Preben Døssing, kasserer

Knud Mertz, bestyrelsesmedlem

Sv. Å. Steckhahn, bestyrelsesmedlem

Helga Jørgensen, bestyrelsesmedlem

Hakon Nalbandian, bestyrelsessuppleant

V. Ellestad, bestyrelsessuppleant

Johs. Okkels, revisor

Eigil Hanberg, revisorsuppleant

Da vel op mod halvdelen af foreningens medlemmer (eller deres ægtefæller) i årenes løb har haft tillidshverv, nøjes vi med i slutningen af dette afsnit at nævne rækken af formænd samt ledelsen på jubilæumstidspunktet; men det skal siges, at også adskillige af de ikke nævnte har gjort et stort - og måske ikke altid lige påskønnet - arbejde for området trivsel.

Der foreligger ikke noget skriftligt om, at man ved starten drøftede muligheden for at få medlemsskab gjort obligatorisk; men mærkeligt nok kom det til at stå i nogle skøder, at medlemsskab af grundejerforeningen er obligatorisk, medens det i andre skøder ikke er nævnt.

I praksis har man så regnet med, at medlemskabet var en frivillig sag, men har med mellemrum gjort en indsats for at få alle med, hvilket med få undtagelser er lykkedes.

Det første år arbejdede man med sager som strandtrappen, et evt. vandværk, vejnavne og vejskilte.

Strandtrappen blev senere foreningens vigtigste og stadig tilbagevendende aktivitet (undertiden dens hovedpine), medens vandværket en del år senere blev etableret organisationsmæssigt uafhængigt af grundejerforeningen.

Begge dele er omtalt andetsteds.

I perioder har nogle måske syntes, at der ikke foregik meget i foreningen, men når man gennemser dens papirer, er det egentlig imponerende, hvor meget den har været blandet ind i i årenes løb.

Ud over strandtrappe (inkl. låge m.v.) og vandforsyning kan nævnes:

- *Vejene*
- *Kloakeringen*
- *Dræningen*
- *Telefonboxen*
- *Græsslåning (manglende, larmende)*
- *Redningsudstyr på stranden*
- *Affaldsbøtter på stranden*
- *Renovation*
- *Landliggersammenslutningen*
- *Evt. sammenslutning med andre grundejerforeninger*
- *Hunde (mærkeligt nok ikke katte)*
- *Mosegrise*
- *Fluer (da der var rideskole på Øllekollegård)*
- *Snerydning*
- *Helårsbeboelse*

De fleste af disse sager blev jo ikke klaret på et enkelt møde - mange gik faktisk igen år efter år.

Grundejerforeningen bar naturligvis også været blandet i nabostridigheder, men egentlig ikke særligt mange eller alvorlige - vi er vist stort set ret gode til at tale os til rette over hækken.

Grundejerforeningens formænd gennem tiderne

1951-1954 Charles Johansen, overmekaniker
 1954-1960 Jørgen Jensen, marketenderibestyrer
 1960-1964 Knud Mertz, maskinmester
 1964-1968 Jørn Jørnow, afdelingschef
 1968-1976 Anker Gade, driftsfuldmægtig
 1976-1980 Leif Karberg, vinhandler
 1980-1988 Mogens Reiter, konsulent
 1988-1989 Kurt Reinhard, marketingchef
 1989- Alf Jonsson, ambassadør

Der har altså endnu ikke været en kvinde på formandsposten; men det skal tilføjes, at der ofte har været det på kassererposten, hvor de nok har trukket en stor del af læsset.

Grundejerforeningens ledelse på jubilæumstidspunktet

Alf Jonsson, formand
 Inge Watson, kasserer
 Edel Meyer, bestyrelsesmedlem
 Louny Andersen, bestyrelsesmedlem
 Hans Bundgaard, bestyrelsesmedlem
 Inger Bøtger Hansen, bestyrelsessuppleant
 Jan Dyrhauge, bestyrelsessuppleant
 Klaus Hansen, revisor
 Kurt Mollyhus, revisorsuppleant

Bidragydere og medarbejdere

Det har ved indsamlingen af stoffet været nødvendigt at løbe mange på dørene og telefonen, og herunder har vi mødt megen velvilje, som vi takker for.

Følgende udefra har bidraget:

- Vejby Tibirke Selskabet
- Teknisk Forvaltning, Helsingør
- Gribskovbanen
- Landinspektørfirmaet Percival Nielsen
- Forenede Danske Motorejere
- Christoffer Nielsen, Brentingevej

Følgende nuværende og tidligere beboere fra vort eget område har bidraget:

- E. Hanberg, Toftevej
- Fru Jensen (tidl. Øllekøllegård), Øllekollevej
- Jørgen Jensen, Stokkevej
- Helga og Inger Jørgensen, Toftevej
- Hans Chr. Nielsen, Engvej
- Fru Okkels, Engvej
- Fru Pedersen (tidl. Købmandsforretningen), Kildegårdsvej
- M. Reiter, Ndr. Strandvej
- S. Å. Steckhahn, København Ø
- F. Teisen, Ndr. Strandvej

Derudover har flere givet svar på enkeltpørgsmål.

Følgende fra foreningens bestyrelse har bidraget, kontrolleret og deltaget i tilrettelægningen:

- Louny Andersen, Rørkæret
- Inge Watson, Toftevej

Koordinator:

- S. E. Christiansen, Engvej.

Hæftet er oprindeligt skrevet og udgivet april 1991